

PLJESAK DLAN-OM

ZANIMLJIVOSTI IZ SPORTA

SATOSHI TAMURA, PRVA GLUHA OSOBA
NA SVIJETU KOJA SE POPELA NA VRH EVERESTA

SPORTSKI DOGAĐAJI

LEROY COLOMBO: GLUHI SPASILAC
KOJI JE SPASIO TISUĆU ŽIVOTA

ZANIMLJIVOSTI IZ SPORTA

OSKAR WETZELL
PRVI GLUHI SPORTAŠ
NA OLIMPIJSKIM IGRAMA

broj.

PLJESAK DLAN-OM

ISSN 2991-1168

Broj 12 / svibanj / 2024

UREDNIŠTVO

Izdavač: Udruga "Kazalište, audiovizualne umjetnosti i kultura Gluhih - DLAN"

Glavni urednik: Angel Naumovski

Odgovorni urednik: Angel Naumovski

Urednici: Lino Ujčić i Angel Naumovski

Prijevod: Dijana Adžić

Dizajn i priprema za tisak: Lino Ujčić

Fotografije: foto arhiv Dlan

Dizajn na naslovnici: Lino Ujčić

Tisak: Tiskara Ban

Adresa: Korčulanska 10, 10000 Zagreb

E-mail: udruga.dlan.zagreb@gmail.com

Web stranica: www.dlan.hr

IBAN: HR 9524020061100074154

OIB: 51629434968

Matični broj: 1608037

Časopis izlazi uz financijsku podršku:

SADRŽAJ

RIJEČ UREDNIKA

3 str.

ZANIMLJIVOSTI IZ SPORTA

*Satoshi Tamura,
prva gluha osoba na svijetu koja
se popela na vrh Everesta*

4 str.

SPORTSKI DOGAĐAJI

*Leroy Colombo: Gluhi spasilac
koji je spasio tisuću života*

9 str.

SVIJET SPORTA

*Poznate gluhe osobe:
14 sportaša koji su gluhi
ili nagluhi*

11 str.

ZANIMLJIVOSTI IZ SPORTA

*Oskar Wetzell
prvi gluhi sportaš
na Olimpijskim igrama*

17 str.

ZABAVNI KUTAK

19 str.

Poštovani i dragi čitatelji i pratitelji programa i projekata u Udruzi "DLAN" te ljubitelji i pristaše kulture i umjetnosti Gluhih,

izašao je novi (sportski) broj s pupoljcima svibanjskim. Ovaj broj neće biti uobičajan nego neuobičajan...

Nakon dosadašnjih izdanja dragih nam časopisa "Pljesak jedne ruke" i "Pljesak DLAN-om" u svibanjskom broju će biti slova i riječi o sportu Gluhih. Zašto?

Malo da razbijemo monotoniju? Da proširimo svoje vidike i poglede na život? Ne, jednostavno, imali smo potrebu pronjuškati što ima na tržištu o gluha i nagluha i eto, odlučili podijeliti s vama novosti i informacije o sportu.

Vidjet ćete najuspješnije i najzanimljivije gluhe osobe i njihove priče... Da, nismo spomenuli gluhe sportaše s područje bivše SFR Jugoslavije jer ćemo o tome u narednim brojevima. Molimo vas, strpljenja.

Prva godina izdanja časopisa "Pljesak DLAN-om" je prošla, ulazimo u drugu (nadamo se ne zadnju) godinu izdanja. Bit će malo noviteta u dizajnu časopisa, no pričekajte još par mjeseci jer u pripremi su lipanj i srpanj ...

Sretno i dalje NEsparno ljeto.

Lijepi pozdrav svima, osim nekima.

Vaš Angel

Satoshi Tamura, prva gluha osoba na svijetu koja se popela na vrh Everesta

Satoshi Tamura bio je prva gluha osoba koja je dosegla vrh Mount Everesta, najviše planine na svijetu, na nadmorskoj visini od 8849 metara, što je podvig koji je postiglo samo 0,000125% svjetske populacije. Uspon na Everest vrlo je zahtjevan fizički i psihički izazov za koji je potrebno biti u vrhunskoj fizičkoj formi i imati veliko iskustvo u visokogorskom penjanju.

Njegov san otkad je bio tinejdžer Satoshi Tamura je rođen gluha, u Tachikawi, 40 km od centra Tokija. Kad je osvojio Everest, imao je 50 godina, no prije toga morao je skupiti 37 godina penjačkog staža (kažu da je obišao više

od tisuću planina diljem svijeta) i još dva puta pokušati taj podvig. Zapravo, počeo se penjati sa svojim ocem i stricem u dobi od 13 godina. U dobi od 15 godina u tisku je vidio vijest o prvom japanskom timu koji je došao na vrh Everesta i od tog trenutka to je postao njegov san.

Put do osvajanja Mont Everesta nije bio lak. Od trenutka kad je u adolescenciji rekao da se želi popeti na Everest, nitko ga nije shvaćao ozbiljno i upozoravali su ga na opasnost avanture, jer je gluha. No, nastavio je penjati se i između 20. i 30. godine života usavršavao svoje alpinističke i skijaške vještine. Jedna od njegovih najslavnijih preket-

nica bila je u listopadu 2007., u dobi od 42 godine, kada je dosegao vrh Cho Oyu , šeste najviše planine na svijetu s 8201 metar na Himalaji , odakle se Everest može vidjeti na udaljenosti od cca 28 km. Satoshi Tamura tako je postao prva gluha osoba na svijetu koja se popela na "osamtisućnjak" , odnosno jednu od 14 planina na Zemlji koje se uzdižu više od 8000 metara iznad razine mora.

Dok je bio na Cho Oyuu, nepalski šerpa Satoshija Samure , vidjevši njegove fizičke i tehničke vještine, rekao mu je da bi trebao poduzeti uspon na Everest: *"Tamura, ti si jak. Trebao bi osvojiti Everest."* 2014. je prvi put pokušao osvojiti Everest, ali su ga vremenski uvjeti zaustavili na 7950 metara visine. Satoshi je bio u velikoj opasnosti od ozeblina zbog jakog vjetra i morao je nevoljko odustati. Pokušao je ponovno 2015. godine, ali dok je bio na tibetanskoj strani planine, osjetio je malo podrhtavanje koje je rezultiralo potresom magnitude 7,8 koji je zatresao Nepal, izazvavši nekoliko lavina na Everestu koje su završile smrću 24 penjača i 61 ozlijeđenom osobom . pa su vlasti zabranile daljnje uspone i Satoshi je ponovno morao odustati.

Satoshi Tamura na vrhu Everesta

21. svibnja 2016., 07.15 sati

To je bio datum i vrijeme kada je Satoshi konačno ispunio svoj san i dosegao vrh Everesta iz trećeg pokušaja. Trebalo mu je pet dana da stigne do vrha, a tijekom uspona imao je problema s maskom za kisik koja mu se smrznu-la na samo 350 metara od vrha, vrtjelo mu se u glavi i borio se da ne padne, pa je razmišljao samo o tome da živ siđe.

Za gluhu osobu, penjanje na visoke planine zahtijeva neke dodatne vještine, jer gluhi ne koristi sluh kao drugi penjači, na primjer, da predvidi snježnu lavinu. Satoshi je rekao da je sa svojim Šerpom komunicirao gestama kada hladnoća više nije dopuštala pisanu komunikaciju ili korištenje aplikacija na pametnom telefonu zbog nedostatka internetske veze. Osim toga, vodio se intuicijom i drugim osjetilima poput vida i dodira, promatrajući nagib planine, kvalitetu snijega, tvrdoću snijega pod nogama itd.

Da bi ostvario svoj san, Satoshiju je bilo potrebno 8 milijuna jena (oko 50.000 eura po trenutnom tečaju), pa je morao provesti crowdfunding kampanju kako bi prikupio sredstva. Na kraju je njegov podvig zabilježen u Guinnessovoj knjizi svjetskih rekorda kao prva gluha osoba na svijetu koja se popela na Everest.

Dobro je isprobati ono što volite. Ako imaš hrabrosti, put će se sam pokazati. Izazivajući sebe, otvorit će se put! Nemojte odustati i imajte hrabrosti, strasti, mudrosti i prkosa (Satoshi Tamura)

Uvijek izazivajući samog sebe Osim uspona na Everest, Satoshi se također suočio s brojnim izazovima. Godine 2002. sudjelovao je na reliju Pariz-Dakar u motociklističkoj kategoriji, poznatom kao najteži reli na svijetu.

Morao je odustati od utrke zbog kvara na svom motociklu sa samo četiri dana do kraja utrke, ali bilo je to bogato iskustvo za Satoshija, koji je rekao da mu je čak bilo teže od penjanja na Everest.

Godine 2013. sudjelovao je u utrci koja se smatra jednom od najtežih svjetskih utrka izdržljivosti, Tor des Geants u Italiji, gdje se staza od 330 km mora završiti za manje od 150 sati, uz jedva dovoljno vremena za spavanje. Godine 2019. dobio je dozvolu za paragliding unatoč tome što su ga odbili iz većine paragliding škola zbog gluhoće, a iste godine, u dobi od 54 godine, ponovno se popeo na vrh planine Fuji i preletio 26 km paragliderom kako bi blizu dosegao Pacific Ocean, prva gluha osoba kojoj je to uspjelo.

Konačno, Satoshi Tamura bio je vrlo aktivan u međunarodnim sportskim natjecanjima: sudjelovao je na tri Olimpijske igre gluhih (1999., 2003. i 2013.) u sportovima alpskog skijanja i orijentacijskog trčanja.

Tko je bila prva gluha žena koja je osvojila Everest?

Nakon Satoshija, prva gluha žena na svijetu koja je dosegla vrh Everesta bila je Shayna Unger , zajedno sa Scottom Lehmannom. Ovaj američki penjački

par stigao je na vrh najviše planine svijeta 22. svibnja 2023. u 6:00 sati. Njih dvoje su par još od srednje škole, zajedno su počeli penjati 2015., a Shayna je učiteljica socijalno-emocionalnog učenja s gluhim učenicima u osnovnoj školi.

S lijeva na desno: Scott Lehmann, Shayna Unger.

Poput Satoshija, Shayna i Scott znaju da vrlo niske temperature u visokim planinama ne dopuštaju korištenje tehnologije za komunikaciju, pa prije nego počnu uspon nekoliko tjedana rade sa šerpama kako bi ih naučili osnovnim znakovima na američkom znakovnom jeziku (ASL) i slažu se oko vizualnih znakova. Iako Scott i Shayna komuniciraju na ASL-u, moraju se prilagoditi kako bi lakše prepoznali znakove kada su daleko ili kada je vid slab, čineći znakove širim ili čak drugačijima. Želimo biti uzori i pokazati našoj zajednici, posebno djeci, da penjanje ili čak

samo boravak na otvorenom nije nešto što rade samo ljudi koji čuju. Želimo da ovo ima efekt valova (Shayna Unger)

Par sada teži biti prvi gluhi penjači koji će osvojiti Sedam vrhova, najviše planine na šest kontinenata, nešto što je postiglo samo 460 ljudi diljem svijeta. Međutim, žele razjasniti da cilj nije samo popeti se na planine, već služiti transformaciji percepcije društva o gluhim osobama i poboljšati pristup informacijama i obrazovanju za gluhe osobe.

Scott Lehmann i Shayna Unger na vrhu Everesta
22. svibnja 2023

Tužan kraj druge gluhe osobe na svijetu

Osvajanje Everesta vrlo je opasan pothvat. Više od 300 ljudi umrlo je tijekom uspona do 2022. godine, a više od 25% smrtnih slučajeva dogodilo se prilikom spuštanja, nakon što su dosegli vrh. Ovo

je nažalost bio kraj druge gluhe osobe na svijetu koja se popela na Everest, malezijskog penjača Muhammada Hawari Bin Hashima, 18. svibnja 2023. oko 15:30.

Nakon što je stigao do vrha, Muhamed je započeo silazak. Na putu prema dolje, nakon što su prošli Kamp IV, 19. svibnja, Šerpe su se morale povući kako bi spasile još jednog malezijskog penjača, a kada su se vratili, Muhammad je nestao. Provedeno je nekoliko operacija spašavanja u područjima gdje je vjerojatno nestao, uključujući potragu dronom, no 19. lipnja pokušaji spašavanja prekinuti su zbog zatvaranja sezone i smatralo se da je mrtav.

Kako je između Muhammada i Scotta i Shayne bilo samo nekoliko dana razlike, slučajno su se sreli putem. Mjesec dana kasnije, Scott i Shayna podijelili su fotografije i videa susreta na svom Instagram profilu, koji možete vidjeti ovdje Scott Lehmann & Shayna Unger | It's currently June 18th in Nepal. One month ago from today, Hawari stood on top of the world; living out of his dream + achieving...| Instagram, gdje kažu:

Trenutno je 18. lipnja u Nepal. Prije mjesec dana od danas, Hawari je stajao na vrhu svijeta; živjeti u skladu sa svojim snom + postići nešto zaista nevjerojatno za svoju obitelj, svoju zemlju Maleziju i zajednicu gluhih i nagluhih. Zatim su događaji koji su se odvijali krenuli nepredviđeno, ostavljajući sve nas isprepletene u nastavku. Da budem iskren, bilo je neodoljivo obraditi i dati smisao svemu. Trebat će nam dosta vremena da se pomirimo sa svime. Hawari je topla i živahna duša, vođena odlučnošću

da stvori pozitivne valove za zajednicu gluhih i nagluhih—ovako ćemo ga se uvijek sjećati i slaviti (Scott & Shayna)

S lijeva na desno: gluhi penjač Muhammad Hawari Hashim (druga gluha osoba na svijetu koja je osvojila Everest), Kami Rita (povijesni rekorder Sherpa), Shayna Unger i Scott Lehmann

Muhammad, koji je radio u Državnom muzeju u Penangu i sanjao o usponu na Everest od osnovne škole, trenirao je za ekspediciju dvije godine. Imao je 33 godine kada je preminuo, iako će njegov podvig ostati zapisan u povijesti.

*

INSTAGRAM: scottandshayna

Leroy Colombo: Gluhi spasilac koji je spasio tisuću života

Jedna od rijetkih preostalih fotografija gluhog spasioca Leroya Colomba

Leroy Colombo, spasilac čija je vrijednost u početku bila upitna jer je bio gluhi, postao je legenda u gradu nakon što je spasio tisuću života. Pamte ga kao neumornu, hrabru, velikodušnu i karizmatičnu osobu.

Model prevladavanja

Leroy je rođen 1905. godine u Galvestonu, gradu sa populacijom od samo 25.000 stanovnika na jugoistoku Teksasa (Sjedinjene Države), ali poznatom po svojim dugim

plažama i stotinama turista koji dolaze na te plaže provesti ljeta, a posebno surfati. Zbog meningitisa je izgubio sluh i pokretljivost nogu, iako su ga braća poticala na plivanje i za godinu dana prohodao je. Colombo je također naučio čitati s usana i američki znakovni jezik u Teksasčkoj školi za gluhe.

Leroy je volio vodu i sa samo dvanaest godina spasio je svoj prvi život

(dječaka) kada se Leroy vratio iz svoje internatske škole u Galveston kako bi posjetio svoju obitelj. Sa samo 18 godina postao je službeni spasilac, iako je prije toga spasio već nekoliko života.

Čak je i tijekom 16 kilometara plivanja uz rijeku Mississippi iščao ruku nakon preplivanih 12 kilometara, pa je preostala 4 kilometra nastavio plivati jednom rukom.

S lijeva na desno: spomen ploča posvećena Leroyu Colombu nakon njegove smrti smještena na plažama Galvestona, trofej koji je Colombo osvojio za svoje prvo mjesto na prvenstvu u plivanju Meksičkog zaljeva na 24 kilometra (foto: Muzej knjižnice Rosenberg), i još jedna povijesna spomen ploča u čast Colomba u Teksasu

Nevjerojatan spasilac i izvrstan plivač

Tijekom 40 godina, Leroy je spasio 907 ljudi od utapanja, iako se vjeruje da bi lako mogao doći do više od 1000 ako se računaju i oni koje je spasio van službene statistike. U svakom slučaju, Leroy Colombo je 1976. godine ušao u Guinnessovu knjigu rekorda kao spasilac koji je spasio najviše života. Rečeno je da je Leroy Colombo imao "šesto čulo" za otkrivanje kada se osoba utapa.

Bio je i izvrstan plivač, sudjelovao je na nekoliko natjecanja i osvojio nekoliko vrlo vrijednih trofeja. Tako je s 22 godine pobijedio na utrci od 22 kilometra u Meksičkom zaljevu nakon 11,5 sati plivanja, dok su svi ostali natjecatelji odustali od utrke zbog grčeva u mišićima ili uboda meduze.

Jedna od posljednjih fotografija Leroya Colomba, koji se potpisuje američkim znakovnim jezikom

Colombo se povukao iz službenog spašavanja u dobi od 62 godine nakon što je otkrio srčani problem, iako je nastavio plivati sve do svoje smrti 1974., kada je grad Galveston posvetio spomen ploču u njegovu čast na plaži na kojoj je iz godine u godinu spašavao živote, pa čak i po njemu je nazvao ulicu u gradu.

*

Poznate gluhe osobe: 14 sportaša koji su gluhi ili nagluhi

Sport je jedna stvar koja nas često spaja kao ljude. Oduvijek nas je mogao oduševiti, nadahnuti i razveseliti. Gluhi i nagluhi sportaši utjecajni su dio sportske povijesti. Oborili su rekorde, uveli praksu pristupačnosti mnogim sportovima i ponašali se kao uzori mladim gluhim i nagluhim osobama.

Ovo je 15-ak najvećih gluhih i nagluhих sportaša.

Tamika Catchings

„Gluhoća me oblikovala kao osobu; Osjećam se kao da je to moje šesto čulo.“ Košarkaška zvijezda Tamika Catchings jedan je od najvećih WNBA igrača svih vremena. Desetostruka je WNBA All-Star, pet puta sve-WNBA selekcija, a poznata je po tome što je 1997. snimila prvi četverostruki (25 poena, 18 skokova, 11 asistencija, 10 ukradenih lopti i 10 blokada). Osvojila je i rekord lige s pet nagrada za obrambenog igrača godine i trostruka je zlatna olimpijka.

Tijekom svog školskog života, Catchings je postala zvijezda ženskog košarkaškog tima Sveučilišta Tennessee. Rekla je da se njezin gubitak sluha ne osjeća kao problem jer se većina komunikacije odvijala govorom tijekom. Catchings vrsno pogađa koš, iz blizine i daljine, uspješna je i u skoku vodi lopte i branič. 2011. godine navijači su je izabrali za jednu od 15 najboljih igračica u povijesti WNBA-e.

Catchings se povukla 2016. godine i radila je kao analitičar igara za ženske košarkaške igre na SEC mreži. Uvrštena je u razred košarkaške kuće slavnih Naismith 2020. godine.

Shelley Beattie

"Jedino što ne mogu je čuti." Profesionalna bodybuilderica Shelley Beattie počela se natjecati kao amaterska bodybuilderica dok je bila studentica. Nakon teškog djetinjstva u i izvan udomiteljstva, bodybuilding je bio zahtjevan projekt na koji se Beattie mogla usredotočiti. Tijekom kasnih 1980-ih, Beattie se redovito natjecala i redovito pobjeđivala. S 22 godine svoju je profesionalnu karticu zaradila u bodybuildingu kada je 1990. osvojila naslov na NPC prvenstvu SAD-a.

Kao profesionalna bodybuilderica, Beattie je prepoznata po svojoj gracioznoj i umjetničkoj prezentaciji. Natjecala se na visini od 170 centimetara i tjelesnoj težini od oko 65 kilograma. Beattie je izgubila sluh u dobi od tri godine nakon što je slučajno progutala bocu aspirina. Naučila je znakovni jezik i imala je nekoliko operacija, kao i logopediju.

Nakon natjecanja za gospođu Olympia 1993., Beattie se povukla iz bodybuildinga. Potom je radila u prvom ženskom timu za America's Cup i postala TV zvijezda na američkom Gladijatoru, gdje je bila poznata kao 'Sirena'.

Beattie je imala buran život pun mentalnih i fizičkih izazova. Borila se sa bipolarnim poremećajem i ovisnošću o drogama, ali je uz sve to bila poznata kao blistava i draga osoba.

Laurentia Tan

“Sviđa mi se osjećaj jahanja, osjećaj slobode. Ne mogu trčati, ali kad jašem konja, osjećam se kao da trčim. Ne znam plesati, ali na konju mogu izgledati kao da plešem. “Laurentia Tan je singapursko-britanska natjecateljica s padobranom i jedina gluha jahačica u dresuri na međunarodnoj razini na svijetu. Tan je nakon rođenja oboljela od cerebralne paralize i oglušila je. Kad je imala pet godina počela je jahati, kao vid fizioterapije za jačanje mišića, a dva desetljeća kasnije bila je na putu da se natječe na Paraolimpijskim igrama. Tan je diplomirala u školi i započela karijeru kao djelatnica za mentalno zdravlje, a nakon što je savjetovala nekoliko pacijenata da se jahanjem bave kao za rehabilitaciju, odlučila se sama vratiti u jahanje. Kad se Tan natječe u dresuri - koja je uglazbljena za jahača i konja - Tan kontrolira svog konja osjećajući njegove ritmove. Svjetsko prvenstvo u dresurnom jahanju bilo je Tani-no prvo međunarodno natjecanje.

Plasirala se na Paraolimpijske igre 2008. u Pekingu, te osvojila dvije brončane medalje. A na Igrama u Londonu 2012. usvojila je srebrnu i brončanu medalju i srebro u pojedinačnom prvenstvu na Svjetskim konjičkim igrama 2018. godine. Tan je veleposlanik solidarnosti Međunarodne federacije za konjički sport.

Cliff Bastin

Clifford Sydney Bastin bio je izvanredan engleski nogometaš od 1920-ih do 1940-ih. Treći je strijelac nogometne momčadi Arsenalu svih vremena, a tijekom karijere igrao je i za Exeter City u englesku nogometnu reprezentaciju.

Bastin je igrao nogomet u fascinantno doba povijesti. Sredinom 1920-ih igrao

je kao školarac i pokazivao veliki talent. Dok je igrao za Exeter City, Bastina je pokupio menadžer Arsenalu Herbert Chapman, koji ga je, nakon što ga je slučajno vidio kako igra, potpisao do kraja te sezone. Bastin je dobio nadimak "Dječak Bastin" za vrijeme provedenog u Arsenalu, od 1929. do 1947. Za to vrijeme, Bastin je postigao 150 golova u ligi i 26 golova u FA kupu, a bio je dio pobjednika FA kupa u Arsenalu 1930. i 1936.

Njegov debi za reprezentaciju Engleske bio je 1931. Te je nastupao 21 put za reprezentaciju. U svibnju 1938. Bastin je igrao na prijateljskoj utakmici protiv Njemačke. Sljedećih godina rat je prekinuo Bastinovu karijeru, ali nije bio pozvan u borbu zbog sve većeg gubitka sluha. Igrao je utakmice u ratnoj nogometnoj ligi kako bi 'povećao moral', vojnicima na ratištu.. O Bastinovoju gluhoći poznato je malo detalja, ali ona je postala dublja tijekom njegova života. Bastin se također pojavio u dva filma, neposredno prije i za vrijeme rata: Misterija stadiona Arsenal 1939. i Jedan od naših zrakoplova nestao 1942. Također je vodio kafić i pub sa suprugom nakon što se 1947. povukao iz nogometa.

Derrick Coleman

“Na kraju, svi imamo nešto zajedničko. Svi se samo želimo zabaviti. Svi samo želimo da nas se jednako tretira. Ljudi kažu: 'Oh, ti si nogometaš.' Ne, ja sam svoj, tko slučajno igra nogomet, a tko nagluh. Znam da sam čitav svoj život samo želio da se prema meni ponašaju kao i prema svima drugima. ”

Bivša NFL-ova zvijezda Derrick Coleman započeo je svoju sportsku karijeru igrajući beka na Sveučilištu Kalifornija u Los Angelesu (UCLA). Rekao je da je puno vremena proveo 'ne birajući' jer je bio gluhi. 2012. godine Colemanov talent počeo se prepoznavati i potpisao je ugovor sa Seattle Seahawksom. Seahawksi su 2014. osvojili Super Bowl 48, a Coleman je rekao da mu je proslava ove pobjede jedno od

najboljih sjećanja. Potom je Coleman potpisao ugovor s Atlanta Falcons 2017. godine, sa Arizona Cardinals 2018. godine.

Coleman je izgubio sluh u dobi od tri godine, smatralo se genetskim poremećajem. Nosi dva slušna aparata, a profesionalnu nogometnu karijeru započeo je pomoću gaćica koje mu je majka prerezala da bi ga stavila preko ušiju kako bi zadržao slušni aparat dok je igrao. "Odrastanje s gubitkom sluha imalo je svojih izazova", rekao je Coleman u intervjuu. „Ali ja s natjecateljskom prirodom pomogao sam da ih pretvorim u prednosti! Stvarno dobro znam čitati s usana otkako sam bio uključen u školu bez obrazovanja na znakovnom jeziku ili zajednice ...

Ponekad će me na glasnim igrama suigrač ili dvoje pitati što je rečeno u gužvi, JA, nagluhi / gluhi igrač! Iskoristite ono što ste dobili! " Coleman se koristio vještinama čitanja s usana kako bi se prilagodio tijekom glasnih igara, dovodeći suigrače do usmenih uputa kad nije mogao čuti kako viču. "Ljudi kažu: " Pa kako čujete pucanje? " Pomičem se kad se lopta pomiče ", rekao je Coleman . "Ako se lopta ne pomakne, ja se ne pomaknem."

Matt Hamill

"[Hrvanje] me naučilo smislu života. Također sam naučio da je, bilo da pobjeđujem ili gubim, važno zabavljati se. " Matt Hamill, poznat kao 'Čekić', mješoviti je borilački umjetnik i hrvač. Bori se kao poluteškaš u Ultimate Fighting Championship (UFC). Hamill se u hrvanje upustio ohrabreni svog očuha - koji je bio trener hrvanja - da ga 'drži podalje od problema'. Hamill kaže da je od 27. godine hrvanje postalo njegova strast i pomoglo mu da se pomiri sa svojom gluhoćom. Nisam vidio nijednu gluhu osobu koja se bavila hrvanjem. Bilo je teško čitati s usana i pratiti što se događa. Komunikacija mi je predstavljala problem. Morao sam

gledati demonstracije učiti hrvanje „, Hamill je rekao u intervjuu za gluhe Inc . Hamill je trostruki državni prvak NCAA divizije III u hrvanju. Također ima srebrnu medalju u hrvanju grčko-rimskim stilom i zlatnu medalju u hrvanju slobodnim stilom s Ljetnih olimpijskih igara 2001. godine.

Hamill je rođen gluhi i koristi američki znakovni jezik. O njegovom ranom životu i hrvačkoj karijeri snimljen je 2010. godine film pod naslovom "Čekić", a Hamill glumi gluhi glumac Russell Harvard.

Heidi Zimmer

"Imam viziju da će ljudi koji su gluhi, nagluhi i DeafBlind naučiti da mogu raditi sve što sanjaju, kako su me naučili moji roditelji." Heidi Zimmer uspješna je sportašica u nekoliko područja. Natjecala se u skoku u vis za žene na Olimpijskim igrama gluhih 1969. i 1973. godine, a brončanu medalju u skoku u vis osvojila je na Olimpijskim igrama u Jugoslaviji 1969. Zimmer je DeafBlind.

Zimmer je također izvrsna planinarka koji ima nekoliko zapaženih rezultata u sportu - prva gluha osoba i prva osoba s Usherovim sindromom koja je stigla na vrh tri od Sedam vrhova - najviših planina na svakom od sedam kontinenata. Kad je Zimmer stigla na vrh planine McKinley u lipnju 1991. godine, razmotala je transparent na kojem je pisalo: „GLUHE ŽENE, PARADA DESETLJEĆIMA.“

Zimmerovi roditelji sumnjali su da je gluha kad je bila vrlo mala, a to su ubrzo potvrdili i liječnici. Kasnije u životu, Heidi je dijagnosticiran Usherov sindrom, koji je mnogim ljudima čest uzrok gluhoće. Zimmer je naporno radila na bodrenju sportaša koji su gluhi i ohrabruje ih da slave svoje snage, sposobnosti.

Ujlaky-Rejto Ildiko

Ona je jedna od najboljih mačevalaca svih vremena, osvojila je dvije zlatne medalje na Ljetnim igrama u Tokiju 1964. s jakom mađarskom ekipom, jednu u pojedinačnom floretu, a drugu u ekipnom floretu, četiri godine nakon osvajanja ekipne srebrne medalje u Rimu. Nastavila je osvajati srebrne i brončane medalje u Mexico Cityju, Münchenu i Montrealu, što je ukupno sedam medalja na pet Olimpijskih igara.

Mačevanjem se počela baviti s 15 godina. Radila je s trenerima koji su je podučavali dajući informacije i upute na papiru. Ali ne može se zaobići činjenica da je čuti zveket oštrica mača ključna povratna informacija za mačevalača. A to je pravi izazov za gluhe mačevalače: "Jedan problem je taj što se neki pozivi mačevanja oslanjaju na to da čujem kako oštrice dolaze u kontakt jedna s drugom, što znači da ja to ne mogu učiniti.

Imajte na umu da je također vrlo teško vidjeti lica mačevalaca zbog čvrstog metalnog tkanja maske. Kad pokušavaju razgovarati sa mnom dok nosim masku, zapravo čujem vrlo malo." Ildiko zato zaključuje: Vrlo malo njih poduzelo je inicijativu da pronađe alternativne načine komunikacije sa mnom, poput korištenja međuspremnik ili razgovora sa mnom jedana na jedan."

Terence Parkin

"Uspjeh je 90% stava i 10% treninga ... S ispravnim stavom možete učiniti sve." Terence Parkin je južnoafrički plivač i višestruki osvajač olimpijskih medalja. Mnogi ga poznaju pod nazivom 'Tihi torpedo'. Parkin je osvojio srebrnu medalju na 200 metara prsno na Ljetnim olimpijskim igrama 2000. godine i drži rekord u osvajanju

najvećeg broja medalja u povijesti Deaflympics. Ukupno ima 33 medalje, uključujući medalje za biciklizam kao i za plivanje.

Parkin je jedini gluhi plivač koji je dio elitne ljestvice FINA-e (međunarodne federacije za vodene sportove). Također je bio i svjetski gluhi sportaš godine 1997., 2000., 2001. i 2005. godine. Kad se Parkin natjecao na svojim prvim olimpijskim igrama 2000. godine, imao je samo 20 godina. Za komunikaciju sa svojim trenerom koristio se znakovnim jezikom.

"Idem na Olimpijske igre predstavljati Južnu Afriku", rekao je Parkin. "Tako mi je vitalno važno da idem i pokažem da gluhi mogu sve. Ne čuju, mogu sve vidjeti. Želio bih pokazati svijetu da postoje prilike za gluhe."

William Ellsworth 'Lutka' Hoy

„Nije dovoljno da gluhi kandidat za bejzbolske počasti ima potrebne sposobnosti. Mora imati hrabrosti i hrabrosti prijaviti se za takmičenje." William Ellsworth „Slijepi” Hoy bio profesionalni igrač bejzbola u kasnom 19. OM i početkom 20. stoljeća. Igrao je za nekoliko momčadi Major League Baseball (MLB) od 1888. do 1902. godine, a ponajviše za Cincinnati Redse i dvije franšize u Washingtonu DC. Često se smatra najzvršnjim gluhim igračem u povijesti MLB-a.

Hoyova postignuća su mnoga. Držao je MLB rekord u igrama u središnjem polju (1.726) od 1889. do 1902. Postavljao je rekorde u karijeri (3.958) i ukupne šanse (4.625) kao vanjski igrač. Kada se umirovio 1902. godine, Hoy je bio među vodećim vanjskim igračima, poznat po asistencijama i dvostrukim igrama. Također je bio nevjerovatan trkač, devet puta postigavši preko 100 trčanja i često završavajući među najboljim osvajačima baze. Hoy je oglušio s tri godine, nakon što je prebolio meningitis. Komunicirao je znakovnim jezikom.

U svibnju 1902. Luther Haden 'Dummy' Taylor borio se protiv Hoya. Izvješteno je da je prigoda bila "prvi i jedini put da su se dva gluha profesionalna sportaša natjecala jedan protiv

drugog." Kad je Hoy prvi put došao do palice, Taylor je rekao "Drago mi je što te vidim."

U 1900-ima kad su Hoy i Taylor svirali, riječ 'glup' korištena je za opisivanje nekoga tko nije mogao govoriti. Dummy Deegan, Dummy Leitner, Dummy Lynch, Dummy Murphy i Dummy Stephenson bili su drugi igrači MLB-a koji su nosili to ime. Taylor je rekao : „U stara vremena Hoy i ja zvali smo se Dummy. Nije nas povrijedilo. Natjeralo nas je da se jače borimo. "

Hoy se ponekad pripisuje zasluga da je jedan od nekoliko igrača koji su pomogli da se razvije upotrebaručnih znakova koje suci koriste do danas.

Ashley Fiolek

“Samo želim da znaju sanjate li nešto, marljivo radite, stavite prave ljude oko sebe, sve je moguće. Ali ti moraš obaviti posao. Nikad se ne možeš predati. Samo moraš nastaviti. "

Ashley Fiolek prvi je put sjela na motor s tri godine. Kotačići za trening skinuli su kad joj je bilo sedam godina, a profesionalnu karijeru započela je u 17. Danas je priznaju kao "revolucionarnu ženski motokrosericu". Fiolek je osvojila mnoga priznanja i nagrade, uključujući četiri puta žensko prvenstvo u motokrosu (WMX), 2008., 2009., 2011. i 2012. godine.

2009. godine Fiolek je osvojila svoju prvu zlatnu medalju na X igrama u ženskom Moto X Super X na prvenstvu u ekstremnim sportovima poznatom kao X Games 15. Tako je postala prva gluha osvajačica medalja i najmlađa prvakinja Ženskog Motocross saveza ikad.

Bila je i prva žena koja je potpisala ugovor s američkim tvorničkim timom Honda Racing. Fiolek je rođena gluha. Nastavila je pohađati hvaljenu Floridsku školu za gluhe i slijepe, gdje je Ray Charles nekada bio student. Fiolek se povukla iz motokros-a 2012. Od tada se više puta pojavila na tele-

viziji, kao i prva gluha gošća pojavila se u TV emisiji Conan . 2014. godine u emisiji Marvel Universe Live i u emisijama, kao izvođač kaskaderskih motocikala.

David Smith

"Gluh je dio mene, i usput sam se morao prilagoditi, ali to me nije spriječilo da učinim bilo što želim." David Smith je uspješni američki odbojkaš. Zlatni je osvajač Svjetskog kupa 2015., a natjecao se i na Olimpijskim igrama 2012. i 2016. godine. Smith je srednji bloker i poznat je po svom snažnom udarcu' blizu mreže.

Smith se pridružio američkoj odbojkaškoj reprezentaciji 2009. godine, a iste je godine proglašen najboljim blokerom u kvalifikacijama za svjetsko prvenstvo. Od 2009. do 2012. profesionalno je svirao u Portoriku, Španjolskoj i Francuskoj. Rođen je gotovo gluhi, Smith tijekom slušanja nosi slušna pomagala i liprede. Njegova momčad također ima 'pravilo Davida Smitha', koje glasi: Ako Smith zove loptu, njegova je. To je zato što je nemoguće istodobno gledati loptu i rasporediti se, tako da se igrači dogovaraju da ostanu otraga kad Smith nazove.

Reed Doughty

"Mislim da slušni aparati mogu biti cool", rekao je Reed Doughty . "Mislim da su alat poput naočala." Reed Doughty zaštitnik je američkog nogometa koji je trenutno slobodan igrač. Bio je član Washington Redskins u NFL draftu 2006. godine. Igrao je nogomet na Sveučilištu Sjeverni Kolorado.

Doughty je naslijedio svoj senzorički gu-bitak sluha. Njegovi baka, otac i tete imaju niz oštećenja sluha. U dobi od šest godina Doughtyju je dijagnosticirana de-

generacija živaca u ušima, progresivno stanje koje se s vremenom pogoršava.

U svojoj početničkoj godini u Washingtonu Redskins, Doughty se prisjetio : "Moj trener bio mi je okrenut leđima, objašnjavajući neke nove obrane koje smo postavljali, a ja nisam čuo te sam zbog toga griješio na terenu." Trener mu je tad rekao da provjeri sluh.

Dijagnosticiran mu je gubitak sluha, te je napokon dobio slušna pomagala. "Potaknuo bih djecu koja trebaju slušna pomagala da se odluče za njih i nabave ih", rekao je Doughty u Siemensovom oglasu.

"Poboljšavaju vašu komunikaciju, vaše odnose, bolje vam ide u školi. A sada, s obzirom da su otporni na udarce i vodootporni, možete ih nositi dok se bavite sportom. "

"Postoji stigma s gubitkom sluha", rekao je Doughty . " Naočale možete nositi kao modni dodatak, ali ljudi se zbog predrasuda, ne osjećaju ugodno sa slušnim aparatima."

James Kyte

"Moj je otac uvijek govorio: 'To je možda hendikep, ali to nije invaliditet'" , rekla je Kyte . "Morali biste učiniti sve što želite ako se dovoljno potrudite i imate strast za tim."

James G. Kyte bio je igrač Kanadske nacionalne hokejaške lige (NHL). Upisao se u povijest tako što je bio prvi i do danas, jedini gluhi igrač. Odigrao je 640 utakmica u regularnoj sezoni i doigravanju tijekom 13 sezona s pet momčadi, postigavši 66 bodova i sakupivši 1.342 kaznene minute.

U dobi od tri godine Kyte je dijagnosticiran nasljedni gubitak sluha. Nosio je prilagođenu

kacigu s preklopima koji su prekrivali uši kako bi zaštitio slušni aparat tijekom igrara. Kyteova igračka karijera završila kada je pretrpio potres mozga u automobilskoj nesreći 1997. godine i bio prisiljen otići u mirovinu. 2018. godine Kyte i devet članova njegove

obitelji igrali su hokej za Kanadsko sportsko udruženje gluhih (CDSA) na Kanadskim igrama gluhih i kući donijeli zlatnu medalju.

*

Ilustrirao: Chakri Gajula, 2009.g

Oskar Wetzell prvi gluhi sportaš na Olimpijskim igrama

Olimpijske igre najveći su sportski događaj na svijetu, na kojem sudjeluju tisuće sportaša i milijuni pratitelja diljem svijeta. Svaki elitni sportaš sanja o sudjelovanju na Olimpijskim igrama i, naravno, o osvajanju dragocjene medalje.

Prva gluha osoba u povijesti koja je sudjelovala na Olimpijskim igrama bio je Oskar Wetzell, 1908. godine.

Multitalentirani Finac

Oskar je rođen 1888. u Helsinkiju, glavnom gradu Finske, i oglušio je u dobi od

dvije godine. Njegovo zanimanje za sport počelo je u djetinjstvu, a u dobi od 15 godina pridružio se Helsinškom plivačkom klubu. Specijalizirao se za dasku, pa čak i iz skokova u vodu (više od 10 metara).

Osim što je odrastao kao izvrstan ronilac, Oskar se s 20 godina zainteresirao za scensku magiju, nastupajući više od deset godina kao mađioničar u finskim klubovima.

Njegovo zanimanje bilo je knjigovezac u tiskari u Helsinkiju.

Tijekom dvadesetogodišnje karijere osvojio je više od 70 nagrada.

Finski olimpijski prvak

Sa samo 19 godina sudjelovao je na svojim prvim Ljetnim olimpijskim igrama u Londonu 1908., gdje se natjecao u disciplinama daska od 3 metra i platforma od 10 metara. U platformi se nije kvalificirao jer mu to nije bila specijalnost, ali je na dasci došao do polufinala. Ponovno se okušao na Ljetnim olimpijskim igrama 1912. u Stockholmu, gdje je sudjelovao u skokovima s daske 3 metra, platformi 10 metara i skokovima u vodu (više od 10 metara).

Oskar se nije kvalificirao za medalju, ali ima čast biti prva gluha osoba na svijetu koja će sudjelovati na Olimpijskim igrama. Osim toga, osvojio je osam prvenstava u skokovima u vodu u Finskoj, pa je bio jedan od najboljih skakača u vodu u svojoj zemlji.

Umro je u ranoj dobi od 40 godina od raka želuca, ali su njegova velika postignuća i doprinosi već ostavili pečat u povijesti finskog sporta, a posebno Zajednice gluhih Finske. Od tada je više od 15 gluhih sportaša prošlo kroz Olimpijske igre... ali to je druga priča.

*

Oskar Wetzell dolje desno (foto: Kuurojen Museo)

Primjereno gluha - sudac bi trebao koristiti pištolj koji ispuhuje zrak kroz slamku umjesto zviždaljke

Ilustrirao: Shawn Richardson

